

Karnataka Sanskrit University

Department Of Vyakarana

MA Vyakarana Course

Syllabus Details : 2022-24

SEM	Subject Code	Paper	Text	Portions	Teaching Hours	Credits L-T-P	Reference Books
1 st	MAVY1 -I-01	1	सुबन्तप्रक्रिया प्रयोगविस्तरः	सर्वसुबन्तशब्दाः सम्पूर्णम्	45 hrs 15 hrs	3 1	1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, बालमनोरमा- तत्त्वबोधिनीसहिता प्रथमो भागः 2. प्रयोगविस्तरः – जनार्दन हेगडे, संस्कृत भारती, बेङ्गलूरु
	MAVY1 -I-02	2	व्याकरणमहाभाष्यम् संस्कृतव्याकरणचरितम्	प्रथम-द्वितीयाह्निके	45 hrs 15 hrs	3 1	1. पतञ्जलिविरचितं व्याकरण-महाभाष्यम् (भाष्यप्रदीपोद्योत-समुल्लसितम्) संशोधकः श्रीभार्गव शास्त्री जोशी, चौखाम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान 2. Vyakarana Mahabhashya of Patanjali Text Translation with introduction and technical notes - Stephen Peter

							Thompson 3. व्याकरणमहाभाष्यम्, ज्योत्स्नासमुद्धासितम् – डा हरिनारायण तिवारि – राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम् - नवदेहली 4. संस्कृतव्याकरणचरितम् – डा जि. गङ्गाधरन्नायर्, संस्कृत-भारती, बेङ्गलूरु
MAVY1 -I-03	3	भूषणसारः	धात्वर्थ-लकारार्थौ	60 hrs	4	1) वैयाकरण-भूषणसारः, भैमी-भाष्योपेतः Bheemasena Shastri, Radha Press New Delhi 2) वैयाकरणभूषणसारः, प्रभाव्याख्यया दर्पणव्याख्यया च समुल्लसितः, व्याख्याता – बालकृष्णपञ्चोलिनः, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान	
MAVY1 -I-04	4	भट्टिकाव्यम्	प्रथम-द्वितीयसर्गौ	45 hrs 15 hrs	3 1	Transformational Syntax - Andrew Radford/ १) संख्याप्रपञ्चः, संस्कृतभारती	
MAVY1 -I-05	5	भगवद्गीता & शास्त्रपद्धतिः	Full	60	4		
MAVY1	OE(Oth er	सुबन्तप्रक्रिया	सर्वे सुबन्तशब्दाः			१) वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, बालमनोरमा- तत्त्वबोधिनीसहिता, प्रथमोभागः	

-I-05	Depart ment)	प्रयोगविस्तरः व्याकरणमहाभाष्यम् (पस्पशाहिनकम्)	संपूर्णम् पस्पशाहिनकम्			२) प्रयोगविस्तरः – जनार्दन हेगडे, संस्कृत भारती, बेङ्गलूरु ३) पतञ्जलिविरचितं व्याकरणमहाभाष्यम् (भाष्यप्रदीपोद्योतसमुल्लसितम्), संशोधकः श्री भार्गवशास्त्री जोशी, चौखाम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान
II Sem						
MAVY1 -II-01	1	तिङन्तप्रक्रिया इड्व्यवस्था		45 hrs 15 hrs	3 1	१) वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – तृतीयो भागः, बालमनोरमा- तत्त्वबोधिनीव्याख्याभ्यां समन्विता, सम्पादकौ – गिरधरशर्मा-परमेश्वरानन्दशर्माणौ, मोतीलाल बनारसीदास २) The Siddhantakaumudi of Bhattoji Dikshita(Preface, Original Sanskrit Text, English Traslation & Notes), Translated By Srisa Candra Vasu, Parimal Publications Delhi ३) इड्व्यवस्था, तिलक् राव्, संस्कृतभारती
MAVY1 -II-02	2	व्याकरणमहाभाष्यम् णत्व-णिजन्तम्	तृतीय-चतुर्थाहिनके	45 hrs 15 hrs	3 1	१) पतञ्जलिविरचितं व्याकरण-महाभाष्यम् (भाष्यप्रदीपोद्योत-समुल्लसितम्) संशोधकः श्रीभार्गव शास्त्री जोशी, चौखाम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान २) Vyakarana Mahabhashya of Patanjali Text Translation with introduction and technical notes - Stephen Peter Thompson

							<p>३) व्याकरणमहाभाष्यम्, ज्योत्स्नासमुद्धासितम् - डा हरिनारायण तिवारि - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम् - नवदेहली</p> <p>४) णत्व-णिजन्तम्, जनार्दनहेगडे, संस्कृतभारती</p>
MAVY1 -II - 03	3	परमलघुमञ्जूषा	चिता: भागा:	60 hrs	4	<p>१) नागेशभट्टप्रणीता परमलघुमञ्जूषा, 'किरणावली' संस्कृतव्याख्योपेता, आचार्य लोकमणिदाहालः, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान</p> <p>२) परमलघुमञ्जूषा, भावप्रकाशिका, बालबोधिनी संस्कृत-हिन्दी व्याख्योपेता, डा. जयशंकरलाल त्रिपाठी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी</p>	
MAVY1 -II - 04	4	प्रौढमनोरमा शाब्दबोधः/ Translation Studies/Comparative Grammar/ निरुक्तम्/ Any text related to Vyakarana- MOOC	(पञ्चसन्ध्यन्तम्)	60 hrs	4	<p>1) Sanskrit Parsing,,: Based on the Theories of Shabdabodha,, Amba Kulakarni, D.K. Print World Ltd</p> <p>2) यास्कप्रणीतं निरुक्तम् (निघण्टु सहितम्), सीताराम शास्त्री, Parimal Publications</p>	
MAVY1	5	Nyaya/Vedanta/San khya/Mimansa/Jyoti	Full	60	4		

	-II - 05		shyam/Vedaganitam /Alankara/Kavya/Nat akam/Bhagavadgeet a/Natyashastram/Sa ngeetaratnakara/Yo gasutra /MOOC etc.				
	MAVY1 -II - 05	OE(ot her depart ment)	तिङन्तप्रक्रिया/ निरुक्तम्/ शाब्दबोधः/कारकम्				१)वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – तृतीयो भागः, बालमनोरमा- तत्त्वबोधिनीव्याख्याभ्यां समन्विता, सम्पादकौ – गिरधरशर्मा- परमेश्वरानन्दशर्माणौ, मोतीलाल बनारसीदास २) यास्कप्रणीतं निरुक्तम् (निघण्टु सहितम्), सीताराम शास्त्री, Parimal Publications ३) Sanskrit Parsing,: Based on the Theories of Shabdabodha,, Amba Kulakarni, D.K. Print World Ltd
Sem III							
3	MAVY2 -III - 01	1	कृदन्तप्रक्रिया शतृ-शानच्	सम्पूर्णम्	45 hrs 15 hrs	3 1	१) वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – चतुर्थः भागः, बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीव्याख्याभ्यां समन्विता, सम्पादकौ – गिरधरशर्मा-परमेश्वरानन्दशर्माणौ,

							<p>मोतीलाल बनारसीदास</p> <p>२) The Siddhantakaumudi of Bhattoji Dikshita(Preface, Original Sanskrit Text, English Translation & Notes), Translated By Srisa Candra Vasu, Parimal Publications Delhi</p> <p>३) शतृ-शानच्, जनार्दन हेगडे, संस्कृत-भारती</p>
MAVY2 -III-02	2	व्याकरणमहाभाष्यम् शुद्धितत्त्वकौमुदी	पञ्चम-षष्ठाह्निके	45 hrs 15 hrs	3 1	<p>१) पतञ्जलिविरचितं व्याकरण-महाभाष्यम् (भाष्यप्रदीपोद्योत-समुल्लसितम्) संशोधकः श्रीभार्गव शास्त्री जोशी, चौखाम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान</p> <p>२) Vyakarana Mahabhashya of Patanjali Text Translation with introduction and technical notes - Stephen Peter Thompson</p> <p>३) व्याकरणमहाभाष्यम्, ज्योत्स्नासमुद्भासितम् - डा हरिनारायण तिवारि - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम् - नवदेहली</p> <p>४) शुद्धितत्त्वकौमुदी, जनार्दन हेगडे, संस्कृतभारती</p>	
MAVY2 -III - 03	3	वाक्यपदीयम्	ब्रह्मकाण्डम्	60 hrs	4	<p>१) भर्तृहरिविरचितः वाक्यपदीय-ब्रह्मकाण्डम्, पण्डितवेदानन्द झा, मन्दाकिनी विद्वत् परिषत्, दिल्ली</p> <p>२) श्रीभर्तृहरेः वाक्यपदीयम्, ब्रह्मकाण्डम्, प्रतिभया व्याख्यया समन्वितम्, आचार्य पं. सत्यनारायण</p>	

							खण्डूडी, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी
MAVY2 -III - 04	4	लघुशब्देन्दुशेखरः/ वाग्व्यवहारादर्शः/ वाक्यपदीयम्/ Any text related to Vyakarana-MOOC etc	पञ्चसन्ध्यन्तम्/ सम्पूर्णम्/ साधनसमुद्देशः	60 hrs	4		१) लघुशब्देन्दुशेखरः(पञ्चसन्ध्यन्तम्), सुबोधिनी व्याख्योपेतः, आचार्य विश्वनाथ मिश्रः, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान २) वाग्व्यवहारादर्शः (A Mirror of Sanskrit Usage), मोतीलाल बनारसीदास ३) आचार्यभर्तृहरिप्रणीतं वाक्यपदीयम्, व्याख्याद्वयोपेतम्, पण्डितश्रीरघुनाथशर्मा, संपूर्णानन्द-संस्कृत-विश्वविद्यालयः
MAVY2 -III-05	5	Nyaya/Vedanta/San khya/Mimansa/Jyoti shyam/Vedaganitam /Alankara/Kavya/Nat akam/Bhagavadgeet a/Natyashastram/Sa ngeetaratnakara/Yo gasutra /MOOC etc.	Full	60	4		
MAVY2 -III-05	OE(ot her depart ment)	कृदन्तप्रक्रिया/ समासाः					१) वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – चतुर्थः भागः, द्वितीयः भागः, बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीव्याख्याभ्यां समन्विता, सम्पादकौ – गिरधरशर्मा- परमेश्वरानन्दशर्माणौ, मोतीलाल बनारसीदास

Sem IV

1 st	MAVY2 -IV-01	1	तद्धितप्रक्रिया समासाः	सम्पूर्णम्	45 hrs 15 hrs	3 1	<p>१) वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी – द्वितीयो भागः, बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीव्याख्याभ्यां समन्विता, सम्पादकौ – गिरधरशर्मा-परमेश्वरानन्दशर्माणौ, मोतीलाल बनारसीदास</p> <p>२) The Siddhantakaumudi of Bhattoji Dikshita(Preface, Original Sanskrit Text, English Traslation & Notes), Translated By Srisa Candra Vasu, Parimal Publications Delhi</p>
	MAVY2 -IV-02	2	व्याकरण-महाभाष्यम्	सप्तम-अष्टम- नवमाहिनिकानि	60 hrs	4	<p>१) पतञ्जलिविरचितं व्याकरण-महाभाष्यम् (भाष्यप्रदीपोद्योत-समुल्लसितम्) संशोधकः श्रीभार्गव शास्त्री जोशी, चौखाम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान</p> <p>२) Vyakarana Mahabhashya of Patanjali Text Translation with introduction and technical notes - Stephen Peter Thompson</p> <p>३) व्याकरणमहाभाष्यम्, ज्योत्स्नासमुद्भासितम् – डा हरिनारायण तिवारि – राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम् – नवदेहली</p>
	MAVY2	3	परिभाषेन्दुशेखरः	५० परिभाषाः	60 hrs	4	<p>१) श्रीमन्नागेशभट्टविरचितः परिभाषेन्दुशेखरः, सुबोधिनी हिन्दीव्याख्योपेतः, आचार्य विश्वनाथ मिश्रः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन</p>

-IV-03							२) परिभाषेन्दुशेखरः, चन्द्रका-बालबोधिनी व्याख्यया च सहितः, आचार्यः श्रीपाद सत्यनारायणमूर्तिः, राष्ट्रिय-संस्कृत-विद्यापीठम् तिरुपतिः
MAVY2 -IV-04	4	Bhatti kavyam/ Computer Programming/ Any text related to Vyakarana-MOOC etc	2 chapters	30 30	2 2		१) महाकवि भट्टिविरचितं भट्टिकाव्यम्, 'चन्द्रकला', 'विद्योतिनी' संस्कृत-हिन्दी व्याख्योपेतम्, शेषराज शर्म रेग्मी, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान २) श्रीमद्भट्टिकविप्रणीतं भट्टिकाव्यम्, जयमङ्गला-सर्वपथीनाख्यव्याख्याद्वयोपेतम्, डा, बाकेलालमिश्रः, संपूर्णानन्द-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, वाराणसी
MAVY2 -IV-05		Project	Innovative Interdisciplinary Projects	- 45 hrs - 15 hrs	3 1		

Features of the Post Graduate Syllabus

RARE TEXTS

Vagvyavaharadarsha

शिशुप्रयोगाः सर्वदा पाणिनीयाः एव भवेयुः इति नियमः नास्ति। अस्मिन् सन्दर्भे चारुदेवशास्त्रिणा बहूनि उदाहरणानि संगृहीतानि। व्याकरणछात्राणां उपयोगार्थं पाठ्यक्रमे वैकल्पिकरूपेण योजितोऽयं विरलः ग्रन्थः। अत्र विद्यमानानि उदाहरणानि विविधग्रन्थेभ्यः सङ्कलय्य प्रस्तुतानि।

Bhattikavyam

Bhaṭṭikāvya "Bhatti's Poem" is a Sanskrit-language poem dating from the 7th century CE, in the formal genre of "great poem" (mahākāvya). It focuses on two deeply rooted Sanskrit traditions, the Ramayana and Panini's grammar, while incorporating numerous other traditions, in a rich mix of science and art, poetically retelling the adventures of Rama and a compendium of examples of grammar and rhetoric.

For studying grammar in ancient times it was a prescribed text in the curriculum of grammar students. This is an effort to bring traditions back to main stream education.

Rachananuvadakaumudi - Dr Kapilkumar Dvivedi

Indian Knowledge System is a huge treasure to be discovered by public at large. Accurate translation skills and grammar knowledge is required to do the translation of rare texts so that the treasure in the grantha is explored and knowledge is disseminated. Hence Sanskrit Vyakarana Skills along with Translation skills are essential for a Sanskrit Professional. Therefore text Rachananuvadakaumudi has been added to the syllabus to enhance translation skills.

INNOVATIVE WAY OF TEACHING TRADITIONAL TOPICS

तिङन्तप्रक्रिया/कृदन्तप्रक्रिया -

Prakriya (Word Generation) traditionally in Southern India was taught with Siddhanta Kaumudi text written by Bhattoji Dikshit in 17th Century CE. A new way was discovered by Smt Pushpa Dixit Mahodaya in 21 st century. A combination of these two methodologies along with modern techniques of representation using technology is adopted by the department.

Power point presentations are made by teachers for clarity in topics covered for the day and students are made to understand process of word generation and analysis in a algorithmic way.

INNOVATIVE TOPICS

Linguistics - Natural Language Processing is a trending topic worldwide. Language analysis and grammar formalisms are powerful tools in the linguistics. Hence the department of Vyakarana has introduced 5th paper in first semester Linguistics under which Structure of Language in general and with reference to Samskrit in particular is taught.

PROJECTS

Final Semester projects are designed in a way that they are useful to the society and not just some dissertation which is kept away in a cupboard. The projects done by students are hosted in a departmental website and are available for general public for usage to learn Samskrit and allied ancient languages

Subjects dropped from previous syllabus:

- Ashtadhyayi Samrachana

Subjects introduced